

PROJEKTMENEDZSMENT KÉPZÉS FEJLESZTÉSE A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEMEN

DR. KURUCZ ATTILA, KURUCZ.ATTILA@SZE.HU

GAJZÁGÓ GERGŐ, GAJZAGO.GERGO@SZE.HU

SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM, KAUTZ GYULA GAZDASÁGTUDOMÁNYI
KAR, MARKETING ÉS MENEDZSMENT TANSZÉK, GYŐR

ABSZTRAKT

A projektszemlélet üzleti jelentősége elvitathatatlan, így az oktatásban is – főként a menedzsment oktatásban – nagy jelentőséggel bír. A projektmenedzsment oktatást tekinthetjük önmagában, de annak alkalmazását is más tárgyak oktatásában. Ezért mi bemutatjuk a napjainkban elterjedt klasszikus módszereket, de egyben felhívjuk a figyelmet az agilis technikákra, amelyek még nem kap megfelelő teret a felsőoktatásban. Bemutatjuk, hogy a Széchenyi Egyetemen milyen komoly erőfeszítéseket teszünk a projekt módszertan alkalmazására, ezt megfelelő infrastrukturális háttérrel és ipari kapcsolatrendszerrel támogatva. A projekt módszert összekötjük az oktatásban alkalmazott mintatréning és gamification módszertanokkal. Majd ennek megszületése után várhatjuk, hogy más tárgyakban is megjelenik a projekt módszertan alkalmazása.

KULCSSZAVAK: Projektmenedzsment, projektoktatás, mintatréning, agilis, gamification.

Bevezető

Az üzleti vállalkozások már több mint 10 éve felismerték, hogy a működésükhöz szükséges rugalmas szervezet egyik kulcs momentum a projektalapú gondolkodás lesz. Ezt a szervezetek átstrukturálása kapcsán is láthatjuk, nagyon sok projektszervezet alakult vagy olyan mátrix szervezet, ahol az egyik dimenzió mindenképpen a projekt. Írásunkban két célt tűztünk ki magunk elé. Egyfelől lehetőségeinkhez mérten szeretnénk a legismertebb projekt módszertanokat összevetni. Így azt bemutatni, hogy melyek lehetnek az oktatás fókuszában, és melyek érdemesek a projektmenedzsment kurzusok fejlesztésére. Másfelől szeretnénk egy összefoglaló képet adni anyaintézményünkben, a Széchenyi István Egyetemen folyó projektmenedzsment képzés fejlődéséről.

Úgy látjuk, hogy a projektmenedzsment olyan gyakorlatias terület, amelynek a tudományos feldolgozása nagyon nehézkes, hiszen az irányzatok gyors változásával bármilyen próbálkozás is későinek tűnhet. Mégis úgy tapasztaljuk, hogy akad pár olyan egyesület vagy nemzetközi szervezet, amelyek modellje már több évtizede működik, és szakmai közösségek oktatják és publikálják. Ezek tartalmi összevetésével, mint egy „étlapot” szeretnénk átnyújtani a projekt módszertant oktatók számára, hogy munkájukhoz támogatást adjunk.

Saját gyakorlatunkból pedig szeretnénk rámutatni arra, hogy az oktatási rendszerben végbemenő változások (képzési kimeneti követelmények) és a piaci igények változása milyen módon hatott a projektoktatási gyakorlatra. Van jó példa a projektmenedzsment oktatás fejlesztésére, és ahogy annak infrastrukturális adottságai fejlődnek, lehetőség lesz újabb megoldások integrálásra (szoftverek, komplex esetpéldák). Másfelől a projekt módszer alkalmazható olyan

tárgyak esetében is, ahol a szakmai ismeretek bővítése a cél. Ennek megfelelő helyszíni és szervezeti háttér kell (meeting rooms, koordinációs mechanizmusok).

Végül azt is látjuk, hogy néhány arra érdemes modell – mint például az agilis módszerek – még nem kaptak elég helyet az oktatásban, pedig hatékonyságuk bizonyított. Intézményünkben létezik olyan kurzus is, ahol ezt oktatjuk, és vannak kísérletek arra vonatkozóan, hogy ennek módszereit más kurzusoknál, illetve a tanszékünk mindennapi működésben is (pl. demonstrátorok munkájának koordinálása) alkalmazzuk.

1. ELŐZMÉNYEK

A professzionális, egységes standardokon alapuló projektmenedzsment iránti igény folyamatosan növekszik a vállalati szférában. Ennek egyik oka, hogy erősödik a stratégiai szemlélet is, és a stratégiák megvalósítása, a vállalati fejlesztések projekteken keresztül valósulnak meg. Ahogy egyre gyorsabban változik a környezet, a cégeknek egyre gyorsabban kell erre reagálniuk, amely reakciók nagy része szintén vállalati projekteken ölt testet. Darwin óta tudjuk, hogy az a legsikeresebb túlélő, aki a leggyorsabban alkalmazkodik.

A fentiek miatt egy-egy vállalkozásoknál egyre több projektet kell indítani és menedzselni, ami szintén afelé mutat, hogy ezeket a projekteket rendszerben kell kezelni (Kurucz, 2016). Egy jó projektmenedzsment rendszerhez pedig kell megfelelő módszertan. A projekt koordináció egyre bonyolalmasabb lesz, mert nem csak külön-külön, hanem a projektek párhuzamos szervezését és több projekt együttes eredményének maximalizálását is biztosítani kell. Ez megnöveli az erőforrás igényt, mind mennyiségi, mind pedig minőségi szempontból.

Jó példa erre az Audi Hungária Zrt., ahol az első 15 évben nem volt egységes projektmenedzsment. Másképpen fogalmazva a projekt felelősség, a projekt folyamatok, a projekt ellenőrzése és legfőképpen a kockázatkezelés nagyon különböző módon jelent meg, egy-egy projektnél, amely annak eredményességét csökkentette és a döntési mechanizmusokat is elbonyolította. A nem kidolgozott projekt rendszer szervezeti kockázatot jelentett. Az Audi győri egységében 2008-ban tették meg az első lépéseket egy egységes projektkezelés irányába, ma pedig már önálló projektiroda kezeli a projekteket. A mostani projekt szervezeti egység biztosítja a teljes szervezet számára az egységes módszertant, mentorálja a területi projektfelelősöket, tanácsot ad, segít a jelentések kialakításában és az egységes dokumentáció elkészítésében. A projektiroda menedzseli a projektek összességét is, ami egy új irány a cégnél, a portfólió-menedzsment. A portfólió ebben a megközelítésben a projektek és a bizonyos projekteket összefogó programok összességét jelenti. Kiemelt feladat ebben a rendszerben – és ez más vállalkozásoknál is fontos szempont – annak a vizsgálata, hogy az egyes projektek hogyan járulnak hozzá a stratégiai célokhoz, hiszen ez a legfontosabb tényező a projektek megvalósításának prioritizálásában.

Ezek mellett a kis- és középvállalatoknál is egyre gyakoribb, hogy egy-egy rendelés teljesítését projektként kezelik. Ilyen lehet egy egyedi célgép gyártása és kiszállítása, de egy élelmiszer nagykereskedelem esetében is a vevői rendelés összekészítése és kiszállítása. Az már nem is kérdés, hogy egy informatikai hálózat/rendszer vagy egy szoftver elkészítése önmagában projektmunka. A projektgondolkodás és projektszervezés nagy térhódítása projektalapú szervezetek kialakításához vezet.

Ezen növekvő vállalati igények miatt természetesen a projektmenedzsment oktatásra is nagyobb figyelem vetül a felsőoktatásban mind a vállalatok, mind az egyetemi vezetők és oktatók, sőt, mind a hallgatók részéről. 2019 tavaszán három projektmenedzsment kurzus indítását terveztük a Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karán az alapszakos hallgatók számára választható tantárgyként, de végül öt kurzust kellett indítani, és még lett volna igény többre is.

2. SZERVEZETI, TECHNOLÓGIAI ÉS INFRASTRUKTURÁLIS HÁTTÉR ALAKULÁSA

Azt is meg kell említeni, hogy – ahogy az egész egyetemi oktatás – a projektmenedzsment oktatás is átalakul, egyre jobban gyakorlatorientált és digitalizált. Ennek megfelelően a karunkon a projektmenedzsment kurzusok számítógépes kabinetben zajlanak, ahol a hallgatók egyéni és közös munkában tudják számítógépen gyakorolni a projekttervezés egyes fázisait. Ebben segít az is, hogy az egyetemnek licence van számos Microsoft termékre, így az MS Project projektmenedzsment szoftverre is, amelyet aktívan használunk a képzés során.

2018 őszén készítettünk egy kigyűjtést azon kurzusokról (tantárgyakról), amelyek projekttervezést és –menedzsmentet oktatnak. Hét kar 15 tanszékén 37 kurzus keretében oktattak szűken vett projektmenedzsmentet. Ebben a szűkebb listában nincsenek benne a projektmunka kurzusok, amikor konkrét projekt megvalósításával foglalkoznak a hallgatók, azaz a valódi projekt alapú oktatás. Továbbá nincsenek benne azok a kurzusok, amelyek más szakmai témákra fókuszálnak, de módszertanukban alkalmazzák a projektet. Látni kell, hogy a számok mögött ott van az is, hogy külön kurzusként jelenik meg a levelezős, az alapszakos, a mesterszakos hallgatóknak a téma. Az új KKK (Képzési és Kimeneti Követelmények) keretében azonban történt bizonyos fokú egységesítés, karcsúsítás, tehát már átláthatóbb lesz a kép, amint a régi kurzusok kifutnak. A legfontosabb információ az, hogy látható, szinte minden karon van projektmenedzsment kurzus, azaz ez a tantárgy tényleg minden ágazatot érint.

Az üzleti képzéseknél és néhány mérnöki képzésnél a KKK-ban fontos a vállalkozói attitűd fejlesztése (Papp – Szabó, 2015). Olyan követelmények jelennek meg, amelyek célkitűzésre, jövőkép alkotásra, problémamegoldásra és eredménycentrikusságra fókuszálnak. Ezek teljesítése projekteken keresztül nagyon hatékony, mert a projekt tisztázza a célt, és a célhoz vezető utat, időtartamot. Ennek következtében nem csak magát a módszertant oktatjuk célzottan erre specializált tárgyakban, hanem igyekeznek az oktatók projektfeladatok révén tiszta és értékelhető kihívásokat állítani a hallgatók elé. Az ilyen folyamat végén könnyen értékelik a teljesítményt és a projektmunka révén a korábban elvárt KKK készségeket és attitűdöket is fejleszteni lehet.

Az igényekre reagálva az egyetem a műszaki menedzser szakon új Projektmenedzsment szakirányt vezetett be, amely 2019 őszén fog indulni. Azon műszaki menedzserek közül, akik ősszel lesznek harmadévesek (tehát 2019 tavaszán kellett szakirányt választaniuk), a hallgatók közel fele ezt az új szakirányt választotta (22 fő). A műszaki menedzserek számára másodévesen kötelező a Projektmenedzsment I. kurzus (alapok), a szakirány választásban így már ezen kurzuson szerzett tapasztalatok is befolyásolhatták őket.

Harmadévesen lesz egy Projektmenedzsment II. kurzusuk, majd a hetedik félévben egy Menedzsment projektfeladat kurzusuk, amelynek keretében konkrét projekt megvalósítása a feladatuk. Ezt a kurzust szeretnénk összekötni (2020 őszén lesz az első) egy jelenleg folyó

Innovációs projektversennyel, amely keretében helyi vállalkozások projektjeit fejlesztik az oktatók és a vállalati szakértők segítségével a vegyes (emberi erőforrás menedzser, műszaki menedzser, különböző mérnökök, kereskedelmi és marketinges) hallgatói csapatok. Kifejezett célunk, hogy ez a projekt alapú oktatási versenyt – amely valódi piaci vállalkozások valódi projektjeit fejleszti – becsatornázzuk a Projektmenedzsment szakirány képzésbe.

Szeretnénk egy másik példát is bemutatni, amely már 4 éve futó fejlesztésünk. Nem projekt tantárgy, hanem egy olyan tárgy, amelyet többszinten is projektként kezelünk és valósítunk meg. A Marketing és Menedzsment Tanszékünk minden félévben kínál egy szervezetfejlesztő/tréning kurzust a mesterszakos hallgatóknak. A kurzus módszertana egy saját fejlesztésű „Mint(h)atréning” koncepció (Kurucz-Magyar-Stifter, 2018). A Mint(h)atréning egy kiscsoportos fejlesztő módszer, amely adott célok és kompetenciák fejlesztése mentén játékos, élményszerű oktatást szeretne megvalósítani. A kurzus legfőbb célja, hogy megismertesse a résztvevőkkel a tréning módszertanát, és egyúttal lehetőséget adjon arra, hogy mindenki kipróbálhassa magát, mint tréner és csoportvezető. A kurzus során nem hagyományos tanórákat tartunk hetente, hanem az üzleti gyakorlatból ismert kompetenciafejlesztő tréninget.

A tréning koncepcionális elemei az alábbiak alapján foglalhatjuk össze:

- Javasolt egy külső helyszín, hogy a megszokott „iskolai környezetből” kiszakadjanak a résztvevők. A sikeres tréninghez egy akkora tréning terem szükséges, ahol a tréning csoport tagjait akár csoportmunka, akár adott térformákban mozgatni lehet.
- A mint(h)atréning kiscsoportban (12-15 fő) hatékony, mert így elég idő van a résztvevők programjára és az egyes tapasztalatok és reflexiók megtárgyalására.
- A tréning két részből áll. Az első rész, mely 2-3 alkalommal három- esetleg négyórás tréningfoglalkozás egy tapasztalt tréner vezetésével. Az idő legyen elég ahhoz, hogy mintákat sajátíthassanak el a hallgatók (a bevezetés, tematikus felépítés és lezárás kapcsán értsék a tréning felépítését). Általában ez az első nap.
- A második rész egy kétnapos tréning, ahol az érdemi munka folyik (tanulnak fejlődnek kipróbálják magukat, inspirációkat és tapasztalatokat szereznek a hallgatók). Párokban 120-150 percig saját tréning programjukat mutatják be, ami alatt ők vezetik a csoportot.
- A lebonyolítás technikai kellékei a flipchart, filcek, projektor, laptop, hangszóró, asztal, székek – a programhoz szükséges mennyiségben és elrendezésben. Adott esetben a helyszínen az étkezést, szállást is érdemes megoldani, hogy a résztvevők teljes kényelemben érezhessék magukat és csak a mint(h)atréningre koncentrálhassanak.

Láthatjuk, hogy a *kurzus maga egy projekt*, hiszen egy adott szemeszterben a kurzus oktatójának, meg kell szerveznie egy tréning folyamatot, amely végén felsőoktatásban szokásos jegyet, minősítést kell adnia. A résztvevő diákok párokban megkapják, hogy saját témában készítsenek el egy tréning programot, majd azt vezessék elő – a *diákfeladatok is egy projektet képeznek*. A két napos főprogram erőforrás igénye különleges, amelyet adott időtartamban, adott feladat elvégzésére szervezünk, tehát a *két tréning nap is projekt* a projektben. Mindegyik végén értékelés és minősítés van. A koncepció önmagában garantálja a projekthez szükséges skill-ek fejlesztését, kimondatlanul gyakorlati oktatás közben.

Ezeknek a programoknak az infrastrukturális követelménye magas. A Széchenyi Egyetemen a projekt alapú oktatást segíti az új – 2019 januárjában birtokba vett – Menedzsment Campus épülete, amely amellet, hogy a Kautz Gyula Gazdaságtudományi Karnak és a Menedzsment Campus Kompetencia Központnak is helyet ad, új konferencia-, és rendezvénytermeivel kiváló teret ad a workshop-jellegű és tréningjellegű, csapatmunkára építő projekttervezésnek vagy

egyéb projekteseménynek (pl. a tapasztalatokat feldolgozó, ún. lessons learned workshopoknak).

3. METODIKAI HÁTTÉR

Európában a klasszikus projektmenedzsment módszertanok közül négy tartozik az ismertebbek közé. Mind a hagyományos vízésés módszerre építenek, így nagyon sok hasonlóság van közöttük. Azonban a PRINCE2 (PProjects IN Controlled Environments) és a PMBOK (Project Management Book of Knowledge) metodikában, képzési anyagban és minősítésekben már megjelennek az agilis módszertanok is, azokat a klasszikustól némiképp elválasztva. Ahogy a PMI (Project Management Institute) honlapján is olvasható, ez utóbbi manapság a legjobban növekvő része a minősítéseknek. A többi rendszer általános célja a kontroll egységesítése és a beavatkozási módozatok standardizálása. Ennek legjobb példája az EU által gondozott PCM (Project Cycle Management) koncepciója.

1. táblázat: klasszikus projektmenedzsment módszertanok erősségei.

Módszertan	Származás	Kezelő	Erősség
PRINCE2	Anglia	Axelos Ltd.	Minősítések és képzések, agilis módszertan is megjelenik
PMBOK	USA	Project Management Institute (PMI)	Legelterjedtebb, minősítések és képzések, agilis módszertan is megjelenik
ICB	Németország	International Project Management Association (IPMA)	Emberi tényező hangsúlyozása, kompetenciákra bontás, minősítések és képzések
PCM	Európai Unió	Európai Bizottság	Beavatkozási logika, projekt, mint ciklus, logikai keret szemlélet

Forrás: saját szerkesztés Benet et al. 2017, Caupin et al. 2004, European Commission 2004 és PMI 2017 alapján

Közös jellemzőjük, hogy mind próbálja rendszerbe szervezni a projekttervezés és – menedzsment témakört, aminek a lehatárolása is jelentős feladat. Nincs is egyetértés e téren, ami elsősorban a különböző megközelítéseknek köszönhető. Az IPMA módszertana fedi le véleményünk szerint a legtöbb érintett területet, ami annak is köszönhető, hogy nem is egy, hanem három oldalról közelíti meg a projektek világát:

- ICB: Individual Competence Baseline, résztvevők kompetenciái;
- PEB: Project Excellence Baseline, projektek és programok kezelése;
- OCB: Organisational Competence Baseline, megvalósító szervezetek kompetenciái.

Különösebb indoklást nem tartunk szükségesnek, de ki kell emelni, hogy az egyéni és csoportok kompetenciák összekapcsolása és kezelése nagyon fontos mozzanat a XXI. századi társas kompetenciák szempontjából. Ezért mindenképpen előnybe részesíthetjük azokban az intézményekben, ahol a nemzetköziesítés és a jövőorientáltság az oktatásban stratégiai irány.

A felsőoktatásban elvárt, alapfokú projekttervezési és menedzselési kompetenciákat mind a négy módszertant használva át lehet adni, hiszen a klasszikus módszertani alapok alapvetően nem térnek el (célok, tevékenységek, költségek, kockázatok, érintettek).

2. táblázat: klasszikus projektmenedzsment módszertanok tartalmi összefoglalása.

Módszertan	Projektfázisok	Tématerületek
PRINCE2	Kezdés – Tervezés – Kezdeményezés – Irányítás – Termékleszállítás kezelése – Mérőföldkövek kezelése - Zárás	7 alapelv, 7 téma
PMBOK	Kezdeményezés – Tervezés – Végrehajtás – Ellenőrzés és irányítás – Zárás	6 terület 3 szinten
ICB	Nem kötött (de pl. Kezdeményezés – Tervezés – Megvalósítás – Zárás – Utókövetés)	29 kompetencia 3 területen (ember, gyakorlat, perspektíva)
PCM	Programozás – Azonosítás – Kidolgozás – Megvalósítás – Értékelés	7 + 4 tématerület

Forrás: saját szerkesztés Benet et al. 2017, Sedlmayer et al. 2018, Gajzágó 2014 és PMI 2017 alapján

A GAPPS (Global Alliance for the Project Professions) rendszeresen elemzi és összehasonlítja a különböző projektmenedzsment módszertanokat (GAPPS, 2018). Az elemzésben hat terület (érintettek, tervezés, megvalósítás, termékek, folyamatok, értékelés) 64 tényezőjét vizsgálják. Minden egyes tényezőnél eldöntik, hogy az adott elemet az adott módszertan teljes mértékben (1 pont), részben (0,5 pont) vagy egyáltalán nem (0 pont) teljesíti. Így a végén számszerűsíthető, hogy hány százalékot teljesítettek a módszertanok. Az elemzés a PCM metodikára nem terjed ki, ezért ezzel mi kiegészítettük. Ezzel szemben az általunk vizsgált négy módszertan mellett még másokat is vizsgál (AIPM, ANCSPM, ISO 21500, P2M, SAQA NQF, APM BoK).

Az elemzés alapján kiemelkedik a PRINCE2 (92%) és az ICB (90%), de a PMBOK is negyedik (73%). A mi értékelésünk alapján a PCM 84%-ot ért el köszönhetően többek között az értékelés és a dokumentáció magas szintű előírásainak.

A Gazdaságtudományi Karon 2019 tavaszán az alapszakos nappalis hallgatók számára tartott Projektmenedzsment I. tantárgy a PCM és az IPMA módszertanra épül. Egyrészt a négy fős csapatok egy vállalati stratégia szintű és szemléletű helyzetelemzésből építik fel a választott cégük előtt álló problémák és kihívások rendszerét (problémafa). Erre alapozva indítanak egy vállalati fejlesztési projektet, amely lehet komplex fejlesztés is (több problémára reflektálva, főleg kisebb vállalkozásoknál), de lehet egy bizonyos típusú projekt is (rendezvény szervezés, képzés, eszközbeszerzés, termékfejlesztés és -bevezetés stb.). A kurzuson az agilis módszertanokat is érintjük, amelyet már a jelentősebb projektmenedzsment metodikai szervezetek is beépítettek rendszerükbe (Hermarij et al., 2018).

Minden héten a projekttervezés egy-egy momentumával találkoznak, ahol fél órás bevezető után (gyakorlati példákat is bemutatva) először jellemzően egyénileg dolgoznak (fél óra), majd közösen fejezik be a feladatot (utolsó fél óra). Az egyéni munka célja, hogy ne legyenek potyautasok, mindenki kóstoljon bele az adott feladatba (pl. tevékenységtervezés vagy

kockázatmenedzsment). Valamint úgy gondoljuk, hogy így több gyakorlati tapasztalatra is szert tesznek, hiszen a saját tapasztalatukat megosztják az utolsó fél órában a csapatmunka során.

A kurzus – az Audi Projektirodával való együttműködésnek köszönhetően – egyre jobban épít az IPMA módszertanára, amelyet a vállalatnál is használnak: konkrét eszközöket használunk fel, amelyek teljesen megegyeznek az Audi-s metodikával (kockázatmenedzsment, érintettek elemzése, kommunikációs akciók). A kurzus során egy oktatói segédletet (Teaching Guide) is készítettünk, hogy ha más oktatót is bevonunk, egyrészt könnyebb dolga legyen, másrészt hasonló képzést kapjanak a hallgatók, legyen meg a közös gondolati platform az oktatók között. Az egyetemi oktatók részéről megvan a nyitottság az oktatott kurzusok és tananyagok közös nevezőre hozására. Első lépésnek a Gazdaságtudományi Kar és az AUDI Hungária Járműmérnöki Kar projektmenedzsment oktatói egyeztették a tananyagokat és módszertanokat 2019. májusában.

Az egyes módszertanokhoz már természetesen online gyakorlást biztosító játékos feladatok is elérhetők (pl. <https://www.prince2.com/eur/games#>), valamint számos esettanulmány. Ezen játékok és esettanulmányok az oktatás számára is jó alapokat nyújtanak.

Kitekintésként újra egy másik – nem projektmenedzsment témájú – kurzust említenénk, ahol a projekt módszertan szerves része lett az oktatásnak. A korábban említett tantárgyi átalakítás révén az alapszakos gazdálkodás és menedzsment hallgatóknak született egy Folyamat- és minőségmenedzsment tantárgy. A témakör fontos része a KKK-nak is, de szintén vállalati elvárás is, hogy folyamatszempléttel felvértezett és a minőségre érzékeny munkavállalók kerüljenek ki a felsőoktatásból. A kurzus sajátossága, hogy gamifikáltuk a 2019-es tavaszi félévre. A játékosítás célja az oktatás innovációja, valamint a kurzus vonzóvá tétele és nem utolsósorban a gyakorlatias mégis hatékony tudástranszfer megvalósítása volt. Még nincs végső konklúziónk a tanulmány leadásáig, de azt megállapíthatjuk, hogy a hallgatók nagyon pozitívan fogadták a játékosított tantárgyat. A kurzus során az alábbi – gamification-ben ismert – elemeket alkalmaztuk:

- Pontozás
- Jelvények
- Eredménytábla vezetése
- Kihívások (köztük váratlan kihívás is)
- Szintek
- Verseny (rangsorok, jutalmak)

A játékosítás lényege, hogy a kurzus végére elérni kívánt eredményhez vezető utat úgy képzeljük el, mint egy játékot. Sokszor mondják, hogy úgy gondolkozzunk róla, mint egy számítógépes játékról. Egy játékban, több pályát, több szintet teljesítünk, még a végére elérjük a célt, összegyűjtjük a legtöbb aranyat, vagy éppen legyőzzük a főgonoszt. Itt is szeretnénk bemutatni a kapcsolatot a projekt és a játékosított kurzus között.

A játék teljesítése maga a projekt (ahogy egyben a kurzus teljesítése is). Ezen belül az egyes kihívások is tekinthetők kisebb részprojekteknak, mert bár voltak benne egyéni feladatok, de a kihívások fele csoportos feladat volt. Ehhez meg kellett alakulni a csoportoknak. A tagoknak mozgósítani kellett az erőforrásaikat, elvégezni a teendőket és a végén a kihívást értékelte a játékmester, amiért megkapták a megérdemelt pontokat (elérték a részeredményt). *Vagyis a kihívás is egy-egy projekt.* A játékban különösen nagy támogatást kaptunk a Dana Hungary Kft.-től. A győri campusuk minőségügyi vezetője 3 valós vállalati projektbe vonta be a hallgatókat, amely egyben a félévi utolsó (hatodik) kihívásuk volt. Csoportosan fognak vállalatnál megfigyeléseket végezni és folyamatfejlesztési javaslatokat kidolgozni. Így a

projekt feladatok megoldásához nem csak akadémiai támogatást, hanem vállalati támogatást is kapnak.

Ez a kapcsolat nagyban emelte a projekt fókuszú oktatás színvonalát, tehát érdemes egy külön alfejezetben ezeknek az ipari kapcsolatoknak a jelentőségéről is írunk.

4. IPARÁGI KAPCSOLATOK

Ahogy már talán az eddigiekből is érezhető volt, az iparági kapcsolatok – amelyek egyetemi szinten is egyre fontosabbak – a projektmenedzsment oktatásban kiemelt fontosságúak. Egyrészt legnagyobb arányban a vállalkozások számára képezzük a hallgatókat, így olyan tudást és kompetenciákat szeretnénk adni a számukra, amelyet hatékonyan tudnak használni a jövőbeli munkahelyeiken. Másrészt az oktatóknak és a hallgatóknak is jobb, ha olyan projekteken dolgoznak, amely valódi haszonnal bír a partner vállalkozások számára.

Az egyetem egyik legfontosabb partnere a projektmenedzsment oktatás terén is az Audi Hungária Zrt.. Az egyetemi oktatóknak lehetőségük van ún. Ipari Gyakorlat Program keretében 10 munkanapot az Audi győri üzemében tölteni. Ennek keretében a projektmenedzsment oktatók megismerhetik a gyár Projektirodájának munkáját és munkatársait.

Az Audi Projektiroda munkatársai már négy éve részt vesznek az AUDI Hungária Járműmérnöki Kar Környezetmérnök szakán a projektmenedzsment képzésben, mint előadók. Ez a képzés jelentős átfedésben van az Audi Hungáriánál zajló belső vállalati projektmenedzsment képzéssel, így az IPMA módszertanával is teljesen kompatibilis. Olyannyira, hogy a kurzust elvégző hallgatóknak lehetőségük van az IPMA Student minősítés megszerzésére is: ez egy külön vizsgát és 20.000 Ft-os vizsgadíjat jelent. A hallgatók közel 60% él ezzel a lehetőséggel, amely határozottan pozitív tényező a megfelelő munkahely elérésében a hallgatók visszajelzései alapján.

Másik jelentős partner vállalatunk a Dana Hungary Kft. A Dana menedzsmentje már több éve vendégoktatója a tanszéki kurzusoknak, továbbá komoly projektfeladatokkal támogatják a Folyamat- és minőségmenedzsment kurzust és megfelelő helyszínként tréning termet biztosítanak a Mint(h)atréning-es tárgyakhoz. Ezzel az oktatás színvonalát is növelik, valamint komoly merítési bázist kapnak az utóbbi évben felfuttatott gyakornoki programjukhoz. A cég már 4 éve szponzorálja a Széchenyi Egyetem Gépészkonferenciáját.

Az iparági kapcsolatok másik iránya a 2019 áprilisában először megszervezett Projektmenedzsment esettanulmányi verseny, ahol a győri Ceres Sütő Zrt. esetét dolgozták fel a csapatok, és javasoltak különböző fejlesztési projekteket a cég számára. A verseny keretében a cég fő stratégiai célja a 18-25 éves korosztály elérése volt, a projektötleteknek és a részletesebben kidolgozott projektnek ehhez a stratégia célhoz kellett kapcsolódnia. A zsűriben a vállalat kereskedelmi igazgatója, valamint marketing tanácsadója is helyet foglalt. Érdeklődés a versennyel kapcsolatban, hogy a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium tagjai (egyetemi hallgatók) kezdeményezték, hogy az esettanulmányi verseny témája a projektmenedzsment legyen, ez számunkra szintén egy pozitív visszajelzés a téma iránti igényről. Az pedig külön megtisztelő és nagyon fontos tapasztalat volt, hogy az idei esettanulmányt a cég kereskedelmi igazgatójával e tanulmány szerző párosa – vagyis mi készíthettük el.

5. JÖVŐBE MUTATÓ TRENDEK ÉS TERVEK

Azt tapasztaljuk, hogy a sikeres projekt-szemléletű oktatási módszerek egyre szélesebb körben terjednek. Ahogy a projektmenedzsment kurzus bővített kurzus száma és a szervezetfejlesztési tárgyak népszerűsége (kötelezően választható tárgyként elég lenne egyiket teljesíteni a kreditek miatt, mégis jellemzően mindkét tárgyat felveszik a hallgatók) a kollégáink fülébe jut, érdeklődve fordulnak megoldásaink felé. Beszélgetéseinkben gyakran jönnek elő ezek a témák, amelyek során visszacsatolást is kapunk, hogy bizonyos technikákkal próbálkoztak más tantárgyak esetében is. Természetesen ezek sikerességét későbbi kutatásban mérhetjük meg, mégis üdvözljük a trendet. Úgy látjuk, hogy az üzleti világ gyorsulásával lépést tartani nehéz, tehát inkább késésben vagyunk az új módszerek bevezetésével, mintsem nyugtázhassuk, hogy már vannak pozitív próbálkozások.

A legújabb projekttechnikák közül szeretnénk kiemelni az agilis projektmenedzsmentet, amely óriási lendületben van már Magyarországon is, világszinten pedig már szinte bevett gyakorlat az IT területen. Munkánkban tervezzük, hogy az oktatásban is szeretnénk nagyobb teret engedni ennek a módszertannak, mert úgy látjuk, hogy hasznos és azonnal alkalmazható módszer diákjainknak. Az első próbálkozásunk a Folyamat- és minőségmenedzsment tantárgy keretén belül történt, és az egyik legnépszerűbb folyamatmenedzsment modell lett.

Csak képletesen szeretném jelezni, hogy a LinkedIn szakmai közösségi oldalon a két legnagyobb agilis témájú csoport közösen 364.336 főt számlál, és összesen 2.704 db ilyen csoportot ad a kereső az „agile” szóra. Az agilis módszertan jelentősége és térhódítása nem kétségbe vonható. Ezeket a technikákat fel kell venni az oktatási palettára. Ráadásul ezeket a témákat szívesen veszik a vállalati emberek is, így az egyetem és vállalatok kapcsolatában egy újabb lehetőség nyílik.

Úgy látjuk, hogy a projektmenedzsment oktatását akkor tudjuk a lehető legmagasabb szinten biztosítani, ha a vállalatokkal közös projekteken tudnak dolgozni hallgatóink. Egyes pilot projektek már történtek a Széchenyi Egyetemen, de ennek tartós fenntartásán még dolgozni kell. Ebben segítenek a FIEK (Felsőoktatási és Ipari Együttműködési Központ) szervezetek, amelyeket pályázati forrásokból felállítottak. A szervezeti háttér komoly megerősítése mindenképpen fontos lesz a fenntarthatóság szempontjából.

Végül szeretnénk a hallgatók számára olyan vonzó területté tenni a projektmenedzsmentet, hogy kedvet kapjanak tudományos diákköri munkák megírására a témával kapcsolatban, vagy legalább rendszeresen szakdolgozatok szülessenek. Ez persze nem csak a téma megkedveltetése, hanem az akadémiai munka elismertetésének kérdése is. Jelenleg a Marketing és Menedzsment tanszéken 3 végzős hallgatónk ír projektmenedzsment témában szakdolgozatot.

ÖSSZEFOGLALÁS

Összegezve úgy látjuk, hogy a projektmenedzsment képzés jelenlegi helyzete, adottságai és fejlődése tekintetében jó helyzetben van a Széchenyi István Egyetemen. Szűkebb környezetünkben, a Kautz Gazdaságtudományi Karon 70 oktatóból 5-en oktattak projektmenedzsment tárgyat, vagyis beletartozik a portfóliójukba, akikből jelenleg 2-en oktatják. Azt látjuk, hogy a projektszemlélet elterjed a másik tárgyak és kollégák körében is.

Több kurzus keretén belül dolgoztak ki projektfeladatokat, amelyekkel tanítják és értékelik a diákok készségeit és tudását.

A megállapításaink alapján jelenleg még a klasszikus irányzatok uralkodnak a projektmenedzsment képzésben (IPMA, PCM), amelyek mellett érdemes lenne figyelni az újabb iskolákra és módszereikre. Az utóbbi 10 év változásokkal teli üzleti kihívásai életre hívták az agilis módszertanokat. Ezek oktatási jelenléte nagyon háttérbe szorul, holott a digitalizáció terjedése által megnövekedett IT projektek jelentős része ezt a metodikát preferálja. Ennek helyet kell adni a felsőoktatásban is. Ezzel erősíthetjük az egyetemek és vállalkozások közötti kapcsolatrendszer is.

Az innovatív kurzusokon alkalmazott mint(h)atréning és gamification módszertanok projekttesítik azokat, így integrálódik a projektmenedzsment az oktatás más területein. A módszerre kétségtelenül szükség van. Ezt azzal is indokolhatjuk, hogy ezt várják el a modern projektalapú szervezetek is.

IRODALOMJEGYZÉK

- Kurucz, A. (2016): *The SMEs surf in change flow*, Tér-Gazdaság-Ember, 4 /4 pp. 109-121.
- Papp, I. – Szabó, Zs. R. (2015): *Fókuszpontok a vezetésben*, Universitas-Győr Nonprofit Kft., pp. 232.
- Kurucz, A. - Magyar-Stifter, V. (2018): *Mint(h)atréning, a felsőoktatás fenegyereke – koncepció és teszt bemutatása*, Képzés és Gyakorlat: Training and Practice 16/2 pp. 127–136
- Benett et al. (2017): *Managing Successfull Projects with PRINCE2 2017 Edition*, Axelos, Norwich
- Caupin et al. (2004): *Comparison between ICB and other Project Management Standards*, IPMA, Zürich
- European Commission (2004): *Project Cycle Management Guidelines*, EC, Brussels
- PMBOK® Guide – Sixth Edition (2017): *A Guide to the Project Management Body of Knowledge – Sixst Edition*, PMI, Pennsylvania
- Sedlmayer et al. (2018): *Individual Competence Baseline for Project, Programme and Portfolio Management*, IPMA, Zürich
- Gajzágó Éva Judit (2014): *Projekt menedzsment tankönyv*, Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros
- GAPPS (2018): *Project Management Standards Mapping Overview*, GAPPS, Sydney
- Hermarij et al. (2018): *IPMA Reference Guide ICB4 in an Agile World*, IPMA, Zürich
- PRINCE2 weboldala: <https://www.prince2.com/eur/games#>